

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

OSTRAVA

Inspekční zpráva

Základní škola Ostrava-Hrabůvka, Provaznická 64

Provaznická 62, 700 30 Ostrava-Hrabůvka

Identifikátor školy: 600145182

Zřizovatel:

Město Ostrava, Městský obvod Ostrava-Jih, Horní 3, 700 30 Ostrava-Hrabůvka

Školský úřad Ostrava, Matiční 20, 729 00 Ostrava

Termín konání orientační inspekce: 2. - 7. březen 2000

Čj.	146 142/00-05043
Signatura	on6ct114

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Ostrava-Hrabůvka, Provaznická 64 je úplnou základní školou s 1. a 2. stupněm. Ve školním roce 1999-2000 (v době, kdy probíhala inspekce) ji navštěvuje 522 žáků zařazených do 20 tříd. Počet žáků navštěvujících školu je cca o 15% nižší než je kapacita školy uvedená v posledním rozhodnutí o zařazení do sítě škol.

V 1. - 8. ročníku škola vyučuje podle vzdělávacího programu Základní škola schváleného MŠMT ČR pod čj. 16 847/96-2 dne 30. dubna 1996. V 9. ročníku jsou žáci posledním rokem vyučováni podle programu čj. 18 730/91-20.

Škola je zálohovou organizací. Při škole nebyla zatím zřízena rada školy. Součástí školy je školní družina s čtyřmi odděleními.

Ve škole pracuje v tomto školním roce 27 zaměstnanců ve funkci učitel základní školy. Potřebnou odbornou a pedagogickou způsobilost pro 1. nebo 2. stupeň základní školy získalo 22 zaměstnanců. Ze zbývajících pěti učitelek, jež odbornou a pedagogickou způsobilost pro základní školu nezískaly, zahájily dvě studium učitelství na vysoké škole, dvě jsou absolventkami vysokých škol a prošly doplňkovým pedagogickým studiem na vysoké škole, čímž získaly způsobilost pro výuku odborných předmětů ve středních školách. Volitelný předmět Základy administrativy s dotací dvě hodiny týdně vyučuje externí pracovnice bez pedagogické způsobilosti. Tři ze čtyř zaměstnankyň ve funkci vychovatelka školní družiny získaly odbornou a pedagogickou způsobilost. Dvě z nich přitom vedle práce ve školní družině také vyučují předměty výchovného zaměření v třídách 1. stupně, což pomáhá alespoň částečně řešit nedostatek vyučujících 1. stupně. Věkové složení pedagogického sboru je poměrně příznivé. Nejpočetnější skupinu představují pedagogické pracovnice ve věku od 35 do 45 let. Přesto je nutné zaměstnávat (vedle pracovnic bez odborné či pedagogické způsobilosti) dvě pedagogické pracovnice v důchodovém věku. Dvě pedagogické pracovnice čerpají v tomto školním roce mateřskou dovolenou.

Škola disponuje 21 učebnami, v nichž mohou být umístěny třídy, odbornou učebnou pro fyziku a chemii, učebnou pro přírodopis, počítačovou učebnou a jazykovou učebnou. Výuce literatury slouží školní knihovna. Škola má dobré podmínky pro výuku tělesné výchovy (dvě tělocvičny a rozsáhlý sportovní areál). Učebna v samostatné vedlejší budově s přiléhajícím skleníkem a zahradou slouží výuce praktických činností a některých volitelných předmětů s přírodovědným zaměřením.

Poslední inspekce, která ve škole proběhla, se uskutečnila v roce 1996. Šlo o tematickou inspekci zaměřenou na předmět výtvarná výchova.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Český jazyk

Kvalita výuky byla hodnocena z hlediska plánování a přípravy výuky vzhledem k vzdělávacímu programu a podmínkám, ve kterých výuka probíhá, organizace, forem a metod, motivace a hodnocení, posléze interakce a komunikace.

V oblasti plánování a přípravy byly plněny základní ukazatele, časová dotace výuky českého jazyka odpovídá přijatým učebním plánům. Porovnáním tematických plánů a platných učebních osnov bylo zjištěno, že učební osnovy jsou plněny a kontinuita mezi jednotlivými ročníky je zajištěna. Poměr výuky literatury, mluvnice a slohu je dán hodinovou dotací obsaženou

v tematických plánech, v nichž je rovněž zohledněna příprava a realizace slohových prací. Plnění základních ukazatelů v oblasti plánování a přípravy výuky bylo potvrzeno kontrolou třídních knih a rozvrhu hodin.

Všechny hodiny byly vedeny učitelkami odborně a pedagogicky způsobilými ve smyslu platné právní normy. Z hlediska psychohygienických podmínek výuky lze konstatovat, že všechny učebny, ve kterých výuka probíhala, byly dle subjektivního posouzení esteticky upraveny. Odbornou učebnu jazyka českého škola nemá, k dispozici vyučujícím předmětu je kabinet češtiny. Audiovizuální ani výpočetní technika ve sledovaných hodinách nebyla použita. Sociodemografické podmínky neovlivnily průběh výuky.

Výuka byla dobře organizována, pokyny učitelek srozumitelné, požadavky přiměřené věku žáků. V úvodní části každé z vyučovacích jednotek byl stanoven didaktický cíl. Forma přednesu nové látky byla realizována metodami výkladu, rozhovoru se žáky, prací s učebnicí a zápisy do sešitů dle pokynů vyučujících. Ve všech hodinách byl uplatněn frontální způsob výuky.

Učivo bylo interpretováno věcně správně, byly uváděny funkční příklady, žáci byli kontrolováni a podle potřeby opravováni, byli vedeni ke schopnosti aplikovat učivo. Aktivita žáků byla díky motivaci prováděné vyučujícími dobrá. Ve všech navštívených hodinách byl čas určený na jednotlivé aktivity efektivně využit.

Při zkoušení byly vyučující objektivní, adekvátně klasifikovaly a svůj verdikt zdůvodňovaly. Hodnocení mělo pozitivní charakter. Analýza chyb byla prováděna bezprostředně po ukončení každého ústního projevu žáka. Zkoušení bylo prováděno ústní i písemnou formou. Z hlavních didaktických zásad byly respektovány zásady návaznosti a přiměřenosti.

Žáci akceptovali dohodnutá pravidla jednání, vyučující respektovaly osobnosti žáků. Komunikace žáků byla na průměrné úrovni. Náměty a myšlenky obsažené v žákovských odpovědích byly rozvíjeny zejména při výkladu nového učiva, při němž vyučující kladly otázky k dané problematice. Komunikace vyučujících, pohotovost a kvalita vyjadřování byla ve všech navštívených hodinách velmi dobrá. Všechny vyučující českého jazyka měly citlivý přístup k žákům, kázeňské problémy v době inspekční návštěvy nebyly zaznamenány, převládal pozitivní vztah k výuce.

Shrnutím jednotlivých atributů výuky, které jsou součástí celkového hodnocení, je možno konstatovat, že při výuce českého jazyka je oblast plánování a přípravy výuky hodnocena jako velmi dobrá, oblast podmínek výuky jako dobrá, oblast organizace, metod a forem výuky včetně kategorie motivace a hodnocení jako velmi dobrá, neboť při výuce byl aplikován dostatečný počet vyučovacích metod, učivo bylo procvičováno formami ústními i písemnými, žáci byli kontrolováni a opravováni a prokazovali většinou dobré znalosti. Oblast interakce a komunikace byla hodnocena rovněž jako velmi dobrá s převahou pozitiv, což mj. souvisí, jak shora uvedeno, s vcelku pozitivním vztahem žáků k výuce, pohotovostí a kvalitou vyjadřování vyučujících včetně možnosti vyjádření osobního názoru žáků.

Výuka českého jazyka je celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Matematika

Časová dotace v matematice koresponduje se realizovanými učebními plány. Členění učiva v jednotlivých ročnících odpovídá učebním osnovám, nedochází k obsahové duplicitě a výuka mezi jednotlivými ročníky je kontinuální. Stanovené výukové cíle odpovídají složení tříd, vyučující jsou informovány o žácích se specifickými poruchami učení a chování.

Matematiku ve škole vyučují odborně a pedagogicky způsobilé učitelky. Vyučování probíhá ve třídách, které podle subjektivního posouzení odpovídají psychohygienickým zásadám, jsou

vybaveny standardním školním nábytkem a vyzdobeny výtvarnými pracemi žáků. Žáci mají k dispozici ucelenou řadu učebnic matematiky pro základní školu (autor Trejbal). Kabinet matematiky je vybaven obvyklými pomůckami a didaktickou technikou.

Struktura hodin odpovídala věku žáků a výukovým cílům. Vyučování, které mělo převážně organizační formu hromadného vyučování a individuální samostatné práce žáků, se řídilo jasnými a srozumitelnými pokyny. Učitelky byly na vyučování připraveny, navazovaly na předchozí znalosti, sledovaly a kontrolovaly, zda žáci dosahují plánovaných cílů. Ve výuce byly použity metody vysvětlování, rozhovoru, písemných prací žáků a skupinových aktivit. Učebnice byly používány jako sbírka příkladů k procvičování, samostatné práci a k vypracování domácích úkolů. Často byl funkčně využíván zpětný projektor. Vyučovací čas byl využit efektivně, učivo bylo interpretováno věcně správně.

Učitelky na počátku hodin motivovaly žáky sdělením cíle a stavby vyučovací jednotky a v několika případech uvedením příkladů z praxe s logickým řešením. Žáci byli povzbuzováni a převážně pozitivně hodnoceni. Vyučující prověřovaly znalosti žáků při opakování, a to zkoušením pomocí krátkých písemných prací. Hodnocení výkonů žáků bylo objektivní a zdůvodňované. Při řešení přiměřeně náročných úloh poskytovaly učitelky žákům pomoc. Některé hodiny postrádaly závěr s hodnocením výkonu žáků a s analýzou nejčastějších chyb.

Ve sledovaných hodinách se spolupráce mezi žáky navzájem a mezi žáky a vyučujícími odehrávala podle známých a akceptovaných pravidel jednání. Učitelky respektovaly osobnost žáků, komunikace byla založena na vzájemné důvěře a přiměřené toleranci. Po žácích byly vyžadovány odpovědi věcně a jazykově správné. Verbální a neverbální komunikace vyučujících byla na požadované úrovni. Většina žáků měla k výuce matematiky pozitivní vztah.

Na základě zjištěných skutečností jsou plánování a příprava výuky hodnoceny jako velmi dobré, podmínky výuky jako velmi dobré, účelnost a vhodnost organizace výuky, použitých forem a metod práce jako velmi dobré, účinnost motivace a způsob hodnocení žáků ve vyučovacím procesu jako velmi dobré, úroveň spolupráce a komunikace mezi žáky navzájem a mezi žáky a vyučujícími jako velmi dobrá.

Celkově je kvalita vzdělávání v matematice hodnocena jako velmi dobrá.

Přírodovědné předměty - Fyzika, Přírodopis, Chemie

Úpravy počtu vyučovacích hodin v přírodovědných předmětech odpovídají realizovaným učebním dokumentům. Členění učiva je provedeno v souladu s učebními osnovami, výuka je mezi jednotlivými ročníky kontinuální a nedochází k obsahové duplicitě. Stanovené cíle odpovídají standardu vzdělávání a aktuálnímu složení tříd. Některé tematické plány fyziky nepočítají s laboratorními úlohami. Posloupnost probíraného učiva a laboratorních prací v přírodopisu a chemii je uváděna v pečlivě zpracovaných časově rozvržených tematických plánech. Vyučující jsou informováni o žácích se specifickými poruchami učení a chování. Náplň své bezprostřední přípravy na výuku přizpůsobují aktuálnímu složení třídy. Volitelným předmětem je seminář a praktika z přírodovědných předmětů. Výuka přírodovědných předmětů je pozitivně ovlivňována programem ekologického projektu TULIPÁN, jehož plán s tématy pro jednotlivé měsíce zahrnuje (kromě zpracovávání referátů a zaměření výzdoby školy) hlavně oblíbené aktivní činnosti, které nejvíce motivují žáky k zájmu o dění v přírodě.

Fyziku ve škole vyučuje jedna odborně a pedagogicky způsobilá učitelka a jedna učitelka, která je absolventkou vysoké školy s nepedagogickým zaměřením. Vyučující přírodopisu a chemie splňují podmínku odborně a pedagogické způsobilosti.

Ve škole slouží výuce odborné učebny, které kromě vhodného nábytku a esteticky a podnětně působící výzdoby umožňují snadné a účelné využití pomůcek (nástěnné obrazy, sbírky a

modely, mikroskopy, laboratorní sklo a přístroje, zpětný projektor, video). Kabinety jsou vybaveny staršími demonstračními a žákovskými pomůckami a didaktickou technikou. Většina hospitovaných hodin fyziky probíhala ve třídách, protože v odborné učebně podle rozvrhu probíhala souběžně výuka chemie. Žáci používají učebnice, které mají doložku MŠMT ČR a jsou v případě potřeby doplňovány jinými učebnicemi. Psychohygienické zásady výuky jsou dodržovány.

Rozhodující část hodin byla vedena pomocí srozumitelných a přiměřených organizačních pokynů. Výběr, sled a množství informací byl přiměřený věkovým zvláštnostem žáků. Vyučující navazovaly na předchozí učivo a sledovaly, jak žáci zvládají novou látku. Převažujícími metodami byly metody slovní (vysvětlování, rozhovor) a samostatná práce žáků. Jedna ze sledovaných hodin fyziky byla věnována skupinovému opakování a ověřování dříve osvojených poznatků. Frontální výklad učiva a opakování byly zařazovány účelně, často byla uplatněna skupinová práce v přírodopisu a chemii. Zadání příkladů k procvičování učiva čerpali žáci většinou z učebnic. Vyučující kladly důraz na logické zdůvodnění popisovaných jevů, doplňovaly opakování a procvičování učiva problémovými otázkami. Vyučovací čas byl v některých hodinách fyziky využit málo efektivně. Organizace hodin přírodopisu a chemie byla účelná. Žáci byli vedeni k samostatné práci s informacemi, uměli pracovat s učebnicí. Názornost výuky byla zajišťována ukázkami obrazů a modelů, sbírek, připravených vzorků v mikroskopech, demonstrací chemické reakce, promítnutím odborného programu na video apod. Učivo bylo interpretováno věcně správně.

K motivaci při procvičování učiva bylo často využíváno herních a soutěživých prvků s použitím připravených fólií pro zpětný projektor, což bylo pro žáky skutečně přitažlivé. Vyučující žáky často chválily a povzbuzovaly. Zkoušení mělo charakter vytváření zpětné vazby. Písemné zadávání otázek s hodnotící bodovou stupnicí přispívalo v přírodopise a chemii k sebekontrolě a sebehodnocení znalostí. Klasifikace zohledňovala obtížnost zadání. Pozornost byla věnována také písemným projevům žáků, analýza výsledků písemných testů kladně přispívala k procesu učení. Na začátku vyučovacích hodin byli žáci motivováni sdělením cíle hodiny. V průběhu výuky se objevovaly motivační výzvy, pochvala a převážně kladné hodnocení úrovně znalostí. Nesprávné postupy a nedostatky ve vědomostech byly vyučujícími zpravidla opravovány. Zkoušení mělo návaznost na dříve probrané učivo, klasifikace byla objektivní a spravedlivá. V průběhu řešení úkolů byla žákům poskytována pomoc. Většina hodin měla závěr se stručným shrnutím probraného učiva.

Vyučující svým hezkým vztahem k žákům a přirozenou autoritou umocňovaly přátelskou atmosféru ve vyučovacích hodinách. Rozvíjely komunikativní schopnosti žáků, učily je argumentovat. Interakce a komunikace ve vyučovacích hodinách probíhala podle ustálených pravidel, která respektovala osobnost žáků a vytvářela příznivou pracovní atmosféru založenou na vzájemné důvěře a toleranci. Verbální a neverbální projevy vyučujících byly na odpovídající úrovni. V některých hodinách fyziky byly pozorovány nežádoucí projevy chování žáků. Ve většině případů však žáci byli ukázněni, zdvořilí a respektovali dohodnutá pravidla jednání.

Vzhledem k zjištěným skutečnostem je oblast plánování a přípravy výuky fyziky hodnocena jako velmi dobrá, plánování a příprava výuky přírodopisu a chemie jsou hodnoceny dokonce jako vynikající, podmínky výuky fyziky jsou dobré, u přírodopisu a chemie jsou podmínky výuky hodnoceny jako velmi dobré. Organizace výuky, použité formy a metody práce jsou v případě fyziky hodnoceny jako dobré, v případě přírodopisu a chemie dokonce jako vynikající. Účinnost motivace a způsob hodnocení žáků ve fyzice jsou dobré, což platí i o spolupráci a komunikaci ve fyzice. Motivace, hodnocení, interakce a komunikace v přírodopise a chemii jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Celkové hodnocení výuky přírodovědných předmětů fyziky, přírodopisu a chemie je velmi dobré.

Cizí jazyk

Škola nabízí žákům výuku tří cizích jazyků. Největší zájem je o výuku jazyka anglického. Jazyk francouzský se nyní vyučuje pouze v 9. ročníku. V dalších letech jej bude škola nabízet jako volitelný či nepovinný předmět. Pro jeho výuku jsou sice ve škole velmi dobré podmínky, ale žáci, kteří po ukončení základní školy přecházejí na střední školu (a hlavně ti, kteří pokračují v dalším vzdělávání v učebních oborech) mají potíže s pokračováním ve studiu francouzštiny. To platilo i pro žáky, kteří přecházeli na jinou základní školu v průběhu povinné školní docházky.

Tříhodinová týdenní dotace zavedená ve všech ročnících, v nichž je cizí jazyk vyučován, odpovídá schválenému učebnímu programu.

Členění učiva v tematických plánech, které vyučující zpracovaly, vychází z obsahu používaných učebnic. Vazba na přijatý vzdělávací program je volná. Dochází proto v některých případech k přesunům učiva mezi jednotlivými etapami vzdělávacího programu. V tematických plánech nebo v materiálech předmětové komise nejsou zřetelně vyznačeny a zdůvodněny. Při větších přesunech by mohlo dojít k tomu, že žáci, kteří přejdou na jinou školu, budou mít s některým neprobraným jazykovým prostředkem potíže. Větší pozornost bude třeba co nejdříve věnovat plánování učiva v třídě, jež zahájila studium cizího jazyka až v 5. ročníku. Rozvržení učiva mělo už od počátku studia cizího jazyka směřovat k postupnému vyrovnání, aby žáci, kteří se učí cizí jazyk od 5. ročníku, mohli zvládnout základní učivo vzdělávacího programu.

Cizí jazyky vyučují tři učitelky s odbornou a pedagogickou způsobilostí pro 1. a 2. stupeň. Potřebné jazykové a metodické dovednosti získaly studiem cizího jazyka na vysoké škole. Prohloubily své jazykové dovednosti studiem anglického, resp. německého jazyka v kursech. V průběhu hospitací prokázaly velmi dobrou aktivní znalost jazyka. Hlavní metodické zásady výuky cizího jazyka respektují. Čtvrtá vyučující získala odborné znalosti anglického jazyka studiem ve státní jazykové škole. Je způsobilá (díky absolvování doplňkového pedagogického studia) pro výuku odborných předmětů na středních školách, ale nikoli v základní škole.

Výuka je realizována jak v kmenových třídách, tak v odborné učebně vybavené sluchátkovou soupravou. Výzdoba tříd je v některých případech orientována na cizí jazyk. Využívány jsou nástěnné tabule s přehledy hlavního gramatického učiva, žáci mají k dispozici slovníky, nechybí videomagnetofon. Některé používané magnetofony nejsou bohužel vybaveny počítadlem délky přetočeného pásku. Při výuce je používány časopisy R+R a Spitze.

Vybavení školy pomůckami a odbornou literaturou pro výuku cizích jazyků je průměrné, nezaostává však za jinými školami. Lze doporučit doplnění kabinetu další odbornou literaturou (didaktika výuky cizích jazyků a mluvnice angličtiny).

Prostředí jazykové učebny i kmenových tříd je podnětné a estetické. Podmínky pro dodržování psychohygienických zásad jsou splněny.

Učitelky dávaly ve většině hospitovaných hodin přednost audioorálním metodám. Písemné práce měly přiměřený rozsah. Navazovaly na práci s učebnicí nebo magnetofonovou nahrávkou. Nácviku a upevňování správné výslovnosti pomocí magnetofonu nebyl ve všech hodinách věnován dostatečný prostor. Vyučující měly snahu posilovat cizojazyčnou atmosféru výuky pomocí cizojazyčných pokynů. Docházelo však hlavně v hodinách angličtiny k nežádoucí interferenci mateřského jazyka.

Znalosti slovní zásoby a gramatiky a komunikativní dovednosti byly upevňovány zábavnou formou. Pro posílení cizojazyčného charakteru výuky byla často zařazena píseň a dialogy.

Ve většině hospitovaných hodin byla použita vstupní motivace (oznámení cíle hodiny), hodiny však obvykle neobsahovaly závěrečné shrnutí a zhodnocení práce žáků. Motivace žáků však byla průběžně pozitivně posilována ústními pochvalami. Některé z navštívených hodin byly z valné části zaměřeny na procvičování a opakování učiva. Hodnocení známkou ale bylo použito jen výjimečně.

Interakce a komunikace odpovídala věku žáků v jednotlivých ročnících. Učitelky respektovaly osobnost žáků. Komunikace vyučujících (pohotovost a kvalita vyjadřování) byla hodnocena ve většině navštívených hodinách jako velmi dobrá. Vyučující měly citlivý přístup k žákům, žádné kázeňské problémy nebyly v hodinách zaznamenány. Mezi žáky převládá pozitivní vztah k výuce, což se projevilo nadprůměrnou aktivitou žáků.

Oblast plánování a přípravy výuky je hodnocena jako velmi dobrá, podmínky výuky rovněž jako velmi dobré. Organizace výuky, použité formy a metody práce, motivace a hodnocení a interakce a komunikace jsou dobré.

Výuka cizích jazyků je celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Hodnocení kvality vzdělávání

Plánování a příprava výuky, podmínky výuky, organizace, formy a metody výuky, interakce a komunikace jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Ačkoliv v části hodin byla motivace žáků hodnocena jako dobrá, výrazně převládaly hodiny, v nichž dosahovala motivace dokonce velmi dobré úrovně.

Celkově je škola hodnocena v oblasti kvality vzdělávání v předmětech, jež byly hospitovány v průběhu orientační inspekce, jako škola velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Hodnocení kvality řízení

Ředitelka školy zpracovala koncepční záměry školy a 31. srpna 1998 je předložila zřizovateli, což je stvrzeno razítkem a podpisem. Plán práce výchovné poradkyně a program protidrogové prevence byly zpracovány. Celoroční plán práce na školní rok 1999-2000 je doplněn plánem práce školní družiny. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků z 30. srpna 1999 uvádí hlavní oblasti, do nichž je směřováno vzdělávání pedagogů. Náplň práce ředitelky školy je uvedena v dokumentu Přehled povinností ředitele. Náplň práce dalších vedoucích pracovníků školy a vůbec všech pedagogických pracovníků jsou rovněž stanoveny písemně.

Plán práce na školní rok je průběžně rozpracováván do týdenních plánů, jež jsou vyvěšeny ve sborovně školy.

Škola nabízí širokou škálu volitelných předmětů (dva v 7., tři v 8. a čtyři v 9. ročníku). Předměty vyhovují jak žákům, kteří chtějí dále studovat, tak těm, kteří mají sportovní či umělecké zájmy.

Vedle pedagogické rady využívá ředitelka školy jako poradní orgán i širší vedení školy a metodická sdružení a předmětové komise. Organizační řád školy z 26. srpna 1999 umožňuje orientaci v povinnostech pracovníků školy i ve formách jejich naplňování. Dokument s názvem Vnitřní řád školy obsahuje kromě povinností žáků i odkazy na jejich práva (odvolává se na Úmluvu o právech dítěte). Vnitřní řád školy z 1. září 1999, Celoroční plán ekologického projektu TULIPÁN a zejména Kritéria pro hodnocení chování jsou další významné dokumenty.

Úkoly předmětových komisí a metodických sdružení jsou stanoveny písemně. Řád školní družiny a řády odborných učeben byly zpracovány.

Výchovná poradkyně v souladu se svým plánem práce spolupracuje s třídními učiteli (náplň třídnických hodin a třídních schůzek) a s vyučujícími občanské výchovy (ankety pomáhající při prevenci negativních jevů), zajišťuje potřebnou spolupráci s pedagogicko-psychologickou poradnou, vede evidenci integrovaných žáků a projednává se zákonnými zástupci individuální vzdělávací programy. Individuální vzdělávací programy (nebo jejich změny) zákonní zástupci podepisují. Výchovná poradkyně sleduje termíny platnosti posudků vypracovaných pro integrované žáky pedagogicko-psychologickou poradnou. Vede záznamy o projednání výchovných problémů se zákonnými zástupci. Záznamy obsahují podpisy zákonných zástupců. Zápis a kopie korespondence k záležitostem problémových žáků jsou řádně vedeny. Vážné případy jsou předávány přestupkové komisi. Třinácti žákům se specifickými poruchami učení a chování se v malých skupinkách věnují dvě proškolené učitelky v souladu s metodickým pokynem MŠMT ČR k integraci dětí a žáků se zdravotním postižením čj. 18 996/97-22 platným od 1. září 1997. Škola se může chlubit i logopedickou péčí, kterou potřebným žákům poskytuje. Jedna žákyně školy byla školským úřadem osvobozena od povinnosti docházet do školy. Školský úřad zajistil pedagogického pracovníka, který se žákovi individuálně věnuje.

Dokumentace školy, v níž jsou zaznamenávány průběh a výsledky výchovně vzdělávací činnosti, školy je vedena. I když byly vydány jednoznačné pokyny k vyplňování třídních výkazů a katalogových listů, přesto se však v třídní dokumentaci objevují nedostatky, které by při důsledném uplatnění zpětné vazby měly být snadno odstraněny. Např. v seznamech žáků v třídních výkazech není vždy přesně uváděno, na kterou školu žák odešel či z které přišel. Průkaznost třídního výkazu výrazně snižuje v jednom případě rozsáhlé přelepování jmen v seznamu žáků. Kromě přelepování údajů je v třídních výkazech a katalogových listech používán opravný lak nebo jsou údaje přepisovány. Do katalogových listů je ve většině případů správně zapsáno, že byl žákovi povolen odklad školní docházky s číslem jednacím rozhodnutí a v některých případech škola eviduje v katalogových listech i pochybení zákonných zástupců, které spočívá v opožděném zahájení povinné školní docházky jejich dětí bez rozhodnutí o odkladu. I když většina odkladů (především ty, které provedla ředitelka zdejší školy) je v katalogových listech zachycena, je možno najít podle data narození jednotlivých žáků i případy, kdy z katalogového listu není jasný počátek a průběh školní docházky. V některých případech nebylo v katalogovém listu vloženo či vepsáno slovní hodnocení.

Odklady povinné školní docházky jsou od roku 1997 prováděny v souladu se zněním zákona pouze na základě odborného posouzení lékaře, pedagogicko-psychologické poradny a speciálně pedagogického centra. Před tímto datem bylo jako odborné posouzení přijato i vyjádření klinického psychologa a klinického logopeda. Ti ovšem v zákoně uvedeni nejsou. V několika případech byl odklad školní docházky proveden až po začátku školního roku, tedy v době, kdy už dítě mělo řádným způsobem plnit povinnou školní docházku. Šlo o data 4. září 1999 u odkladu čj. 463/99, 9. září 1996 u odkladů čj. 381/96, 380/96, 379/96 a 22. září 1997 v případě odkladu čj. 381/97.

Poslední rozhodnutí o zařazení do sítě škol a školských zařízení (čj. 17/06/99-06) uvádí kapacitu základní školy 600 žáků a kapacitu školní družiny 150 žáků. Zakládací listina školy z 20. prosince 1995 uváděla původně nesprávný název školy, což bylo dodatkem opraveno, takže nyní je název školy shodný s názvem uvedeným v rozhodnutí o zařazení do sítě škol a s úředními razítky, jež škola používá. Při kontrole podkladů, na jejichž základě bylo provedeno zařazení do sítě škol, byly předloženy mimo jiné hygienický posudek ze 7. listopadu 1995 a stavební posudek vydaný odborem výstavby Obvodního národního výboru v Ostravě-Zábřehu

čj. 326/1091/60 ze dne 24. listopadu 1960.

Pracovníci školy mají přístup k potřebným informacím ve sborovně školy (např. pracovní řád a vnitřní platový předpis se zásadami pro přiznávání osobních příplatků a odměn) a některé dokumenty (např. řád školy) jim byly předány v kopii. Pracovníci školy byli prokazatelně seznámeni s pracovním řádem a vnitřními pokyny k dodržování bezpečnosti práce a ochraně majetku. Třídní učitelé zpracovávají přehledy výsledků klasifikace na konci každého klasifikačního období, jež slouží k analýze dosaženého stavu ve výchově a vzdělávání. V školním roce je pět pedagogických rad věnováno výchovně vzdělávací činnosti a jejím výsledkům. Provozní porady jsou svolávány podle potřeby.

Žáci jsou informováni pomocí nástěnek a školního rozhlasu. Škola poskytuje potřebné informace zákonným zástupcům žáků. Plán práce školy na školní rok 1999-2000 počítá se čtyřmi třídními schůzkami a čtyřmi konzultacemi. Další informace o žákovi jsou zákonným zástupcům průběžně pomocí zápisů v žákovských knížkách a deníčcích. Významnou roli sehrává školní časopis Provázek.

Výroční zpráva zpracovaná podle § 17e odst. 2 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, poskytuje dostatek informací o uplynulém školním roce a je jedním z podkladů pro tvorbu plánu práce pro příští školní rok.

Ředitelka školy účelně využívá odbornosti učitelek. Kritéria pro přiznání osobních příplatků a odměn byla vypracována a aktualizována k 30. srpnu 1999. Každému začínajícímu učiteli je určen uvádějící učitel.

Kontrolní činnost vychází z plánu kontrolní činnosti, který je zachycen v dokumentu s názvem Roční kalendář školy na rok 1999-2000. Zahrnuje všechny oblasti školního života od koncepce a výchovně vzdělávacího procesu přes ekonomiku po oblast BOZP a hygieny. Kontrolní činnost je členěna do měsíců. Na kontrole se podílejí kromě ředitelky i další zaměstnanci školy (zástupkyně ředitelky, správci kabinetů, školník). Plán hospitací a kontrol na rok 1999-2000 vychází z analýzy stavu zjištěného při předchozích kontrolách, např. z výsledků srovnávacích prověrek. Ředitelka školy předložila záznamy z kontrol výchovně vzdělávacího procesu. Důslednost některých kontrol bude nutno prohloubit (viz stav zjištěný při kontrole třídní dokumentace). Výsledky kontrol vedení analyzuje a seznamuje s nimi pracovníky školy. Z analýzy vychází při sestavování ročních plánů práce školy.

Koncepční záměry školy byly stanoveny na základě analýzy podmínek školy a prostředí, v němž se škola nachází. Koncepce a stanovené cíle jsou reálné. Kompetence jednotlivých pracovníků jsou vymezeny. Organizační struktura umožňuje účinné řízení školy. Škola se vhodným způsobem prezentuje na veřejnosti. Pro začínající pedagogické pracovníky je zajištěna pomoc. Kritéria hodnocení pedagogických pracovníků jsou zveřejněna. Systém vnitřní kontroly vůči celé organizační struktuře je vytvořen.

Kvalita řízení je proto hodnocena jako velmi dobrá.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- rozhodnutí o zařazení do sítě škol (včetně podkladů)
- řád školy a rozvrhy žáků školy
- záznamy z pedagogických rad
- protokoly z komisionálních zkoušek
- rozhodnutí o odkladech povinné školní docházky (včetně podkladů)

- třídní knihy, třídní výkazy a katalogové listy žáků 1. - 9. ročníku navštěvujících školu v školním roce 1999-2000
- výroční zpráva školy za školní rok 1998-1999
- tematické plány zpracované pro školní rok 1999-2000
- evidence problémových žáků a individuální plány
- plán práce školy ve školním roce 1999-2000
- další plány práce (plán kontrolní činnosti, plán práce výchovného poradce, plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků)
- kritéria pro přiznávání osobních příplatků

ZÁVĚR

Základní škola Ostrava-Hrabůvka, Provaznická 64 je celkově hodnocena v oblasti kvality vzdělávání v předmětech, jež byly hospitovány v průběhu orientační inspekce, jako škola velmi dobrá. Oblast řízení školy je rovněž hodnocena jako velmi dobrá, jelikož vedení školy zavedlo funkční systém dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, postupuje efektivně při motivaci pracovníků, kvalitně plní koncepční záměry školy, věnuje pozornost spolupráci školy s rodiči, velmi dobrou úroveň má i většina kontrolní činnosti.

Celkově je škola hodnocena v obou sledovaných oblastech jako velmi dobrá.

Inspekce nezjistila neefektivní nakládání s finančními prostředky. Finanční prostředky jsou využívány ve prospěch žáků a výchovně vzdělávacího procesu.

Zásadní pozitiva:

- kvalitní výchovně vzdělávací proces v hodnocených předmětech
- propracovaný systém řídicí práce
- mimořádná nabídka zájmové činnosti

Doporučení:

- ve větší míře využívat audiovizuální techniku
- více pozornosti věnovat závěrečné části výuky (hodnocení a sebehodnocení dětí)
- dozory při výuce plavání v rámci předmětu tělesná výchova přidělovat pouze těm pedagogickým pracovnícům, které uzavřely smlouvu jako učitelky základní školy

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Vedoucí týmu	Mgr. Vladislav Vančura	.....
Členové týmu	Ing. Vítězslava Kobzová	.....
	PhDr. Lubomír Kratochvíl	.....
	Mgr. Karel Mareš	.....

V Ostravě dne 26. dubna 2000

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 28. 4. 2000

Razítko

Ředitelka školy

Podpis

Mgr. Zdeňka Andrlová

.....
..

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrý	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad	2000-05-16	146 192/00-05 043
Zřizovatel	2000-05-16	146 193/00-05 043

Rada školy	není zřízena	---
------------	--------------	-----

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Připomínky nebyly podány.